

10012
3

№ 3.

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

ქართული

(ქართლ-კახური კილო)

საეკლესიო საგალობლები

წმ. იოანე ოქროპირის წირვის წესისა

ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის სმა—შეწუბილი

ზაქ. პ. ფაღიაშვილის მიერ

შესრულებული ტფილისის ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოების კონცერტებსად

ГРУЗИНСКАЯ

церковныя пѣснопѣнія

(Карталино-Кახетинскаго распѣва)

НА ЛИТУРГІЮ СВ. ІОАННА ЗЛАТОУСТА,
гармонизованныя для смѣшаннаго хора

Зах. П. Паліевымъ.

Исполнены на концертахъ Тифлискаго Грузинскаго филармоническаго о-ва.

ბზილისის ქართული ფილარმონიუ-
ლი საზოგადოების გამომცემი.

Изданіе Тифлискаго Грузинскаго
филармоническаго о-ва.

ფატი 1 მ. 20 კ.

ცნა 1 რ. 25 კ.

მხ. ი. მკერდშვილს ნაზნაჲ რაჲ მკერდშვილს

თბილისი
თეატრალური
ბიბლიოთეკა

№ 3.

ქართული

(ქართლ-კახური კილო)

საეკლესიო საგლობლები

წმ. იოანე ოქროპირის წირვის წესისა

ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის სმა — შეწუბილი

ზაქ. პ. ფაღიზშვილის მიერ

შესრულებული ტფილისის ქართულ ფილარმონიულ საზოგადოების კონცერტებსად

ГРУЗИНСКІЯ

церковныя пѣніи

(Карталино-Кახетинскаго распѣва)

НА ЛИТУРГІЮ СВ. ІОАННА ЗЛАТОУСТА.

гармонизованныя для смѣшаннаго хора

Зах. П. Паліевымъ.

Исполнены на концертахъ Тифлискаго Грузинскаго филармоническаго общества

ბიბლიისის ქართული ფილარმონიული საზოგადოების გამომცემი. Изданіе Тифлискаго Грузинскаго филармоническаго общества.

ფასი 1 მ. 25 კ.

ცენა 1 რ. 25 კ.

მცირე ცნობები საქართველოს ეკლესიებში ქართული გალობის მდგომარეობის შესახებ

წინასიტყვაობის მაგივრად

ავეჯიშორისაგან.

თუმცა საქართველოს ეკლესიებში, ჩვენდა სამწუხაროდ თითქმის ვერსად ვერ შეხვდებით და ვერ მოისმენთ ნამდვილ ქართულ გალობას, თითქმის არც ერთი მწუხარად შედგენილი გუნდი არ არსებობს და თუ კიდევ სადმე გალობენ, ისიც რამდენისამე კაცისაგან შემთხვევით შემდგარი გუნდი, რომლის გალობაც გულის შემხუთავ ღლინს უფრო მოგაგონებთ, მაგრამ ამისდა მიუხედავად ქართულ სახალხო სიმღერებთან შედარებით საეკლესიო გალობა უფრო მკიდრად და შეუღალავად არის დატყლილი. მგალობელთა გუნდის უკონკრეტოების მიზეზი ერთის მხრით ის უკიდურესი ქონებრივი გაჯივრება უნდა იყოს, რომელშიაც იმყოფება დღეს მთელს საქართველოში ქართველთა ეკლესიები. რასაკვირველია ამ მდგომარეობაში მყოფ ეკლესიებს არ შეუძლიათ იყოლიონ ჯამაგირით გუნდები. მეორე მხრით კი მიზეზად, თუ არა ვსცდებით, თვით ქართველი სამღვდელთა გუნდების გულგრილობაც უნდა იყოს, რომელიც ამ საქმის მოწესრიგებისათვის ძალიანაც თავს არ იწუხებს.

ეკლესიებში მოსიარულე ბაღისათვის და მათში სარწმუნოებრივი გრძნობის გასაღვიძებლად, — მთელ დედამიწაზედ უკვე შეიგნეს, — აუცილებლად საჭიროა დედა ენაზე კარგი ეროვნული გალობა. იმისთანა გალობა, რომელსაც შეეძლოს, ყოველივე ურწმუნო ადამიანიც კი, იმ ხანს მაინც როცა იგი ეკლესიაში იმყოფება, მოხიბლოს და სარწმუნოებრივი გრძნობა აღუძრას. დღეს ქართველთა ეკლესიებში გალობის საქმე მეტად შეფერხებული არის და მას დროზედ შევლა ეჭირება. თუ — ამ მაინც სულს შემხუთველ პირობებში ქართული საეკლესიო

Краткія свѣдѣнія, касающіяся положенія грузинскаго церковнаго пѣнія въ грузинскихъ церквахъ.

Вмѣсто предисловія.

Отъ автора.

Хотя въ грузинскихъ церквахъ, къ нашему сожалѣнію, теперь почти нигдѣ уже не услышите настоящаго грузинскаго пѣнія, такъ какъ нѣтъ почти ни одного правильно организованнаго хора, а если грузинскіе напѣвы гдѣ-либо и поются, то случайно собравшимися нѣсколькими исполнителями, но все-же, сравнительно съ свѣтскими пѣснями, грузинскія церковныя пѣснопѣнія сохранились въ болѣе устойчивомъ и чистомъ видѣ. Одною изъ причинъ упадка церковнаго пѣнія является матеріальная необезпеченность почти всѣхъ существующихъ грузинскихъ церквей, но сверхъ того, намъ кажется, и индифферентное отношеніе грузинскаго духовенства.

Извѣстно всѣмъ, что для того, чтобы молящіеся посѣщали церковь и чтобы въ нихъ поддерживалось религіозное чувство, — необходимо хорошее родное пѣніе, которое могло бы захватить въ моментъ исполненія даже совершенно невѣрующаго человѣка и возбудить въ немъ религіозное настроеніе.

Въ настоящее время постановка пѣнія въ грузинскихъ церквахъ оставляетъ желать много лучшаго и необходимо, пока еще не поздно, взяться за его возрожденіе.

Если, несмотря на столь неблагоприятныя условія, грузинское церковное пѣніе все-же сохранилось въ цѣлости, то это, въ послѣднія сорокъ лѣтъ, должно быть поставлено въ заслугу самоотверженному всесторонне образованному грузинскому архипастырю, вѣрному чинному, нынѣ уже покойному преосвященному Александру, епископу гурійско-мин-

გალობა თითქმის ზელ შეუხებლად შენახულა, ეს, აიხსნება უკანასკნელი ორმოცი წლის განმავლობაში თავგამოდებულის, ყოველ მხრივ უმწიკვლო პიროვნების გულ შემატკივრობით და ქართულ საეკლესიო გალობის აღდგენის თაოსნობით ყველასაგან პატივსაცემი, აწ განსვენებული ყოვლად უსამღვდელოესი ალექსანდრე, გურია-სამეგრელოს ეპისკოპოსი. თუ რამდენად სწამდა მას წარსული და კეთილი მომავალი თავისი სამშობლო ეკლესიისა და დარწმუნებულიც იყო, რომ საყდრებში საქმარისი არ იყო მართოდ საეკლესიო წესების აღსრულება, არამედ, მასთან ერთად საქირო იყო კიდევ კარგად გარწთნილი მგალობელთა გუნდები, ამას ნათლად გვარწმუნებს მრავალი დამამტკიცებელი საბუთი, რომელთაგან ადგილის უქონლობის გამო მოგვყავს მხოლოდ რამდენიმე.

ჯერ კიდევ 1862—63 წლებში, ექსარხო-სის ევსეიის დროს აღძრული იყო საკითხი, ძველი ქართული საეკლესიო გალობის აღდგენის შესახებ¹⁾. დააარსდა კიდევ კომისია, რომლის თავმჯდომარეც კარგა ხანს ეპისკოპოსი ალექსანდრე ითვლებოდა და რომლის თაოსნობითაც ამ საქმისათვის თანხის მოგროვებას შეუდგნენ და დაავალეს ყველა სამრევლო ეკლესიებს, ამ საქმისათვის გაეღოთ წლიურად თავიანთი წვლილი; ფულს აგროვებდნენ აგრეთვე კერძო პირთა შორისაც, თვით ალექსანდრე ეპისკოპოსიც ხომ ზნეობრივად უხვად ემხარებოდა, ამ რიგად გვარიან თანხას მოუყარეს თავი, მაგრამ სამწუხაროდ კომისიის წევრთა შორის დაიბადა ორნაირი აზრი, ერთი ნაწილი მათგანი, არხიმანდრიტების მა-

გრესკომუ; ему принадлежали инициатива и починъ въ дѣлѣ возстановленія древне-церковнаго пѣнія.

Насколько этотъ рѣдкій дѣятель грузинской церкви заботился о духовномъ возрожденіи родной паствы и былъ убѣжденъ, что недостаточно выполнять только требы, а необходимо вмѣстѣ съ этимъ имѣть и хорошо обученные хоры пѣвцовъ, въ этомъ насъ можетъ убѣдить множество фактовъ, изъ которыхъ, за неимѣніемъ мѣста, привожу только нѣкоторые.

Еще въ 1862—63 годахъ, въ бытность экзархомъ Грузіи Евсевія, грузинскимъ духовенствомъ и обществомъ былъ поднятъ вопросъ о возстановленіи древне-церковнаго грузинскаго пѣнія¹⁾. Была составлена комиссія, председателемъ которой долгое время считался епископъ Александръ, по инициативѣ котораго принялись за учрежденіе фонда; обязали всѣ приходскія церкви вносить посылно ежегодно опредѣленную сумму для этого общаго дѣла, стали собирать пожертвованія отъ частныхъ лицъ, а самъ епископъ Александръ внесъ, по обыкновенію, щедрый денежный вкладъ для осуществленія предпринятаго дѣла; такимъ образомъ была собрана достаточная сумма. Однако вскорѣ обнаружившееся разногласіе между членами комиссіи погубило начатое дѣло. По внушенію архимандритовъ Макарія и Григорія одни члены комиссіи стали утверждать, что древне-грузинскіе напѣвы на восемь гласовъ остались изъ всей Грузіи только въ Гуріи, а въ Картали-

¹⁾ იხ. ტფილისის სინოდალური კანტორის საქმეებში, ძველი—ქართული საეკლესიო გალობის აღდგენის საკითხის შესახებ მოხსენება არხიმ. მაქარისა და გრიგოლისა საქართველოს ექსარხოზს მალაქ-ყოვლადუსამღვდელოესი პავლესადმი 9 ქრისტესშობისთეილამ 1883 წ. № 40.

¹⁾ См. въ дѣлахъ тифл. синодальной канторы, по вопросу о возстановленіи древне-церковнаго грузинскаго пѣнія; рапортъ архим. Макарія и Григорія экзарху Грузіи Высокопреосвященнѣйшему Павлу отъ 9-го Декабря 1883 г. за № 40.

პარისა და გრიგოლის ჩაგონებით ამტკიცებდა, რომ ძველი ქართული გალობა დარჩენილია მხოლოდ გურიაში, რომ რვა ხმასაც მთელს საქართველოში, ვითომ და მხოლოდ იქ გალობდნენ, არც ღირსეულად მცოდნე მგალობლები მოიპოვებიან ქართლ-კახეთშიო და ამიტომ იქილამ უნდა დავიბარათ მგალობლები და იმათი გალობა უნდა გადავიღოთ ნოტებზედო. წევრთა მეორე ნაწილი კიდევ თანამოაზრენი ეპისკოპოსის აღექსანდრესი, უფრო თანაუგრძნობდნენ ქართლ-კახურ გალობას, სცდილობდნენ მის აღდგენას და ხალხში გავრცელებას. ეს უთანხმოება არხიმ. მაკარის და გრიგოლის მომხრეთა გამარჯვებით დამთავრდა. დაადგინეს, ჯერჯერობით გურული გალობა აღედგინათ, დაიბარეს იქაური გამოჩენილი მგალობლები, დაიქირავეს მუსიკის მცოდნე პირნი, — რომელთაც ეს საგალობლები უნდა ნოტებზედ გადაეღოთ, დაუნიშნეს მათ ყველას ჯამაგირები და მიჰყვეს ხელი გურული საგალობლების ჩაწერას. პირველ ხანებში საქმე გვარიანად მიდიოდა, მაგრამ როცა აღექსანდრე ეპისკოპოსმა, — რომელსაც კომისიის მიმართულება არ აკმაყოფილებდა, თავი მანება კომისიის თავმჯდომარეობას, წვევრობაზეც უარი სთქვა და მისი აღდგირა არხიმ. მაკარიმ დაიჭირა; საქმე შესამჩნევად შეფერხდა, ფულები შემოაკლდათ და შემაგროვებელი აღარსად იყო, რამოდენსამე თევობით მგალობლებს ჯამაგირებს ვეღარ აძლევდნენ. ამის გამო კომისიამაც თავისი მოქმედება, ძალა უნებურად დროებით შეაყენა. მაშინ ეპისკოპოსმა აღექსანდრემ, ვრცელი მოხსენება წარუდგინა იმ დროს მყოფ ექსარხოს პავლეს, სადაც ამბობდა, — რომ გურულ-იმერული გალობისა მას წინააღმდეგი არა აქვს არ, მხოლოდ ჩვენ ქართულებსა და კახელებს იმ გალობისათვის სენა ვერ შეგვიჩვევიაო, ის ემჯობინებოდა, — რომ აქაურმა სამღვდელოებამ თავის გალობას მოუაროსო და თუ გურულებს და იმერლებს სურთ თავივითი გალობის აღდგენა, იქაურნი

нии и Бахетин нельзя, будто бы, считать их авторскими пѣвцовъ; поэтому desirable выписать пѣвцовъ изъ Гуріи и переписать ихъ пѣніе переложить на ноты. Другіе члены, единомышленники епископа Александра, сочувствовали карталино-вахетинскимъ напѣвамъ, старались ихъ возстановить и распространить въ народѣ. Результатомъ этого разногласія было то, что сторонники архим. Макарія и Григорія взяли верхъ и рѣшили пока возстановить гурійское церковное пѣніе; выписали тогдашнихъ выдающихся пѣвцовъ, пригласили знатоковъ музыки, которые должны были переписать это пѣніе на ноты, назначили имъ вѣсть жалованіе и взялись за занисъ гурійскихъ пѣснопѣній.

Первое время дѣло шло успешно, но когда епископъ Александръ, которому направление дѣятельности комиссіи не нравилось, оставилъ предѣлательство въ комиссіи и отказался вообще отъ всякаго въ ней участія и его мѣсто занялъ архим. Макарій—дѣло значительно затормозилось; деньги истощились и комиссіи поневолѣ приостановила свою дѣятельность. Тогда епископъ Александръ представилъ подробный доклад экзарху Павлу, гдѣ онъ говорилъ, что противъ гурійскихъ (тѣ же, что и меретинскіе) напѣвовъ ничего не имѣть, только привыкшимъ къ кахетинскому распѣву трудно пріучить къ нимъ свой слухъ и что было-бы лучше, еслибы здѣшнее духовенство взялось за свои напѣвы; а если въ западной Грузіи хотятъ возстановить мѣстное пѣніе, то пусть за это возьмутся тамошніе священники съ епископами во главѣ.

Въ этоу времени вышеупомянутая комиссія упраздняется и за записываніе на ноги карталино-кахетинскихъ пѣнопѣшій берется собственными средствами самъ епископъ Александръ. Въ 1884 году онъ вступилъ въ до-

სამღვდელოებამ და მათმა ეპისკოპოსებმა იზრუნონ მისთვის. იმ ხნის განმავლობაში ეს კომისია ნელ ნელა გაუქმდა; ხოლო ქართლ-კახური გელოზის აღდგენის საქმე თავის საკუთარის ხარჯით იკისრა ეპისკოპოსს. 1884 წელს ზელ-შეკრულება დასდო იმ დროს ტფილისის საინჟინერატორ სკოლის დირექტორად მყოფ იპოლიტ-ივანოვთან, რომელმაც იკისრა ამ საგელოზების ნოტებზედ გადაღება. მგელოზებზედ ეპისკოპოსი, ალექსანდრეს დაუნიშნავს მღვდელ: ალ. მოლოდინაშვილი, გრ. მღვდელ-შვილი და ძმანი ვასილ და პოლიექტორ კარგელაშვილები. იპოვანოვმა ამ მგელოზებთან განადიდო წმ. იოანე ოქროპირის წირვა და, როგორც თვით იპოვანოვისაგან გაგონილი გვაქვს, კიდევ სხვა ბევრი საგელოზებიც. ამ ჩაწერილისაგან დღეს გამოცემული და გამოკვეთებულია მხოლოდ ზემოხსენებული იოანე ოქროპირის წირვა ¹⁾ და რა ბედი ეწია დანარჩენს ნაწილს, ამისი დანამდელობით აღესაყ ვერა გავიგებთ: რადგან იპოვანოვმა ისა, რომ განსვენებულმა ეპისკოპოსმა ალექსანდრემ დიდი ფული დახარჯა ამ საქმეზედ და ზემოაღნიშნული წირვა შედარებით ნაშუადღარის ერთ მცირედ ნაწილად უნდა ჩაითვალოს. აი რა უკუღმართი ბედი ეწია ქართული საეკლესიო გელოზის აღდგენის საქმეს მეცხრამეტე საუკუნის მეორე ნახევრიდან დაწყებული და აქამომდე.

ეს ჩემი დაწერილი და ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის ხმა შეწყობილი მცირე შრომა რომ განვითარდეს და გავრცელდეს როგორც ჩვენში ისე რუსეთშიც, განვიზრახეთ გამოგვეცა ქართული და რუსული ტექსტით. დედნად, როგორც ზემოდ იყო ნათქვამი, ვისარგებლე ის წირვა, რომელიც იპოვანოვის მიერ არის გადაღებული და რომელიც უფრო სწორედ უნდა იყოს ჩაწერილი, ვიდრე სხვა აქამომდე გამოცემული ქართული საგელოზები.

¹⁾ რომლის დედანსაც მე ესარგებლობ ამ შრომისათვის.

говорный условия съ бывшимъ тогда директоромъ музыкальной школы Тифл. отдѣл. И. Р. Муз. О.-ва М. М. Ипполитовымъ-Ивановымъ, который взялся переложить на ноты эту литургію. Въ качествѣ пѣвцовъ еписк. Александръ назначилъ священниковъ Ал. Молодишвили, Гр. Мгебришвили и братьевъ Василія и Полиекта Карбелашвили. Ип.-Ивановъ съ ихъ помощію переложилъ литургію св. Іоанна Златоуста и, какъ мы слышали отъ самого Ип.-Иванова, многіе еще другіе номера. Изъ нихъ издана и обнародована только вышеупомянутая литургія ¹⁾, а что касается другихъ номеровъ, то о судьбѣ ихъ мы и до сихъ поръ ничего не знаемъ. Извѣстно только, что покойный еписк. Александръ на это дѣло положилъ много средствъ, сравнительно съ которыми обнародованіе одной лишь литургіи надо признать результатомъ весьма незначительнымъ.

Вотъ каковы судьба и исторія развитія груз. церковнаго пѣнія во вторую половину XIX столѣтія.

Для развитія и распространенія груз. церковнаго пѣнія какъ у насъ, такъ и въ Россіи, мы рѣшили издать этотъ скромный трудъ съ грузинскимъ и русскимъ текстомъ. Въ качествѣ оригинала, какъ выше было сказано, я пользовался той литургіей, которая переложена Ип.-Ивановымъ и которая должна почитаться болѣе правильно записанной, чѣмъ другія изданія до сихъ поръ грузинскія пѣснопѣнія.

Чтобы не измѣнять ея основнаго характера,—первый голосъ (мелодію) всѣхъ пѣсней оставленъ мною безъ измѣненія; и если какой-либо номеръ, напр. „Херувимская пѣнь“, „Гѣбъ поемъ“ и др., кое-гдѣ имѣетъ сокра-

¹⁾ Оригиналomъ этой литургіи я пользуюсь для настоящаго труда.

მისი ძირითადი ხასიათი რომ არ შემეცვალა, მთელი საგალობლების პირველი ხმა მკაცრად მაქვს დაცული, და თუ რომელსამე ნომერში,—მაგ. „რომელი ქერუბინთა“, ანუ გიგალობთ* და სხვა, ადგილ ადგილ ჰანგი შეკვეცილი, ანუ გაფართოებულია, ანუ კიდევ ნოტების ზომა მეტ ნაკლებია და სხვა, ეს მისთვის მოხდა, რომ ქართველი მგალობლების მომეტებული ნაწილი ისე გალობს ხოლმე, როგორადაც აქ არის შეკეთებული და თუ დედანი ადგილ ადგილ განსხვავებით არის ვადმოცემული, ეს ჩვენი ბრალი არ არის: ჩვენ უფრო უნდა დაუჯეროთ მგალობელთა უმეტეს ნაწილს, ვიდრე სამი და ოთხი კაცის ნაგალობებს, რადგანაც ადვილად შესაძლებელია, რომ იმ მგალობლებს ეს ადგილები დანამდვილებით არ ჰქონდეთ ვადმოცემული იპოვნისათვის. მაგრამ ამ გვარი ადგილებიც იქ იშვიათად გვხვდება და ამისათვის დიდი მნიშვნელობის ღირსიც არ უნდა იყოს.

მეორე და მესამე ხმა (ბანი), ¹⁾ აგრეთვე პარმონიაც შეძლების დაგვარ ისეა შენახული, როგორადაც ხალხი გალობს ხოლმე.

როცა ამ საგალობლებს ხმას უწყობდი, მე მხედველობაში მქონდა მხოლოდ—დიდი ქალთა და ვაჟთა გუნდი, ამისათვის საგალობლების მომეტებული ნაწილი დაწერილი მაქვს ხუთ, ექვს და ზოგან შვიდ ხმადაც, რის ასრულებაც საშუალო გუნდისათვის მუდამ ადვილი არ იქმნება; ამისათვის იმ გალობის მასწავლებელთ, რომელთაც დიდი გუნდები ხელთ არა ჰყავთ, მე ურჩევ შემიდგვი ჩვენებით იხელმძღვანელონ. საგალობლების ოთხ ხმაზედ მოწყობა ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის რასაკვირველია მეტად ადვილია, ამისთვის საკმარისია მხოლოდ გარკვეკებული ხმები,—რომლებიც მომეტებულ ნაწილად მელოდიასთან ზედება, გამოაკლონ, ხოლო სამ

шенную мелодію или, наоборотъ, удлиненную, либо измѣнена длительность ноты, то это случилось отъ того, что пѣнныя, которыя исполняются большинствомъ груз. пѣнцовъ въ церквахъ, а если оригиналъ кое-гдѣ разнится отъ этихъ пѣнновъ, то это не наша вина, потому что мы должны придавать больше значенія и вѣрить исполненію многочисленныхъ пѣнновъ, чѣмъ тѣхъ трехъ или четырехъ лицъ, которыя могли эти мѣста не вполне точно передать Ип.—Иванову. Но такихъ мѣстъ вообще мало и потому большаго значенія имъ придавать не слѣдуетъ. Второй и третій голоса (басъ) ¹⁾, а также гармонія, по мѣрѣ возможности, оставлены въ томъ видѣ, какъ ихъ поетъ народъ.

Къ этому я долженъ прибавить, что при гармонизаціи этихъ пѣснопѣній я имѣлъ въ виду только большіе смѣшанные хоры; по этому большинство номеровъ написано для пяти, шести, а иногда и семи голосовъ; исполненіе ихъ средними хорами не всегда возможно; въ виду этого мы совѣтуемъ учителямъ, имѣющимъ въ своемъ распоряженіи незначительные по количеству лицъ хоры, пользоваться слѣдующимъ указаніемъ: переложеніе этихъ номеровъ на четыре голоса сдѣлать весьма легко, т. к. для этого достаточно лишь отбросить ноты удвоенныя, встрѣчающіяся большею частью съ мелодіей; что же касается переложенія ихъ на три голоса для однороднаго хора, какъ они обыкновенно исполняются, то для этого необходимо, чтобы первый голосъ и басъ оставались безъ измѣненія, для второго же голоса слѣдуетъ пользоваться партіями „альта и тенора“, но такимъ образомъ,

¹⁾ ქართული საეკლესიო გალობა ისე როგორც სახალხო სიმღერები განსაკუთრებით სამხმევანია.

¹⁾ Грузинскія церковныя пѣснопѣнія, также какъ и свѣтскіе пѣнныя, въ своемъ естественномъ видѣ исключительно трехголосныя.

ხმად გადასაკეთებლად, ერთ გვარ გუნდისათვის, ისე როგორცათაც თვით ხალხი ჩვეულებრივ გალობს ხოლმე საკირა მარტო პირველი ხმა და ბანი შეუცვლელად დარჩეს და მეორე ხმისათვის კი ისარგებლონ „ალტისა და ტენორის“ სათქმელი, მხოლოდ ისე კი, რომ ყოველივე მანქანები (ფიგურები) რომლებიც ამ ორ ხმაში არის მოთავსებული, (მომეტებულად ალტში) შეძლებისა დაგვარ ისე ამოიღონ, რომ არც მის ხასიათს და არც ჰარმონიულ სისრულეს ნაკლი არ დაეტყოს. მე დარწმუნებული ვარ, რომ თვითეულ სიმღერა-გალობის მასწავლებლისათვის ეს ძნელი არ იქნება და დიდ შრომასაც არ წარმოადგენს.

სხვათა შორის, იოანე ოქროპირის წირვის დედანთან შედარებით მე ჩაუმატე კიდევ რამოდენიმე საგალობელი, მაგ. „სასუფეველსა შესსა“. „წმიდაო ღმერთო“, სოფრონისა „წარდგომები კვირიაკისა რვა ხმად“, „ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით“ და სხვა. „მრავალ ემიერ“-კი № 22, ავიღე საგანგებოდ გურჯული კილოც ¹⁾, რომ იგი ქართლ-კახურ კილოსთან შედარონ, თუ რამდენად განირჩევიან ისინი ერთმანეთში, როგორც ჰანგის მოწყობილობით, ისე ყველა ხმების მოძრაობით, იმისდა მიუხედავად, რომ ორივე საგალობელი ქართულია.

დასასრულ ჩემს თავს მოვალედა ვრაც უღრმესი მადლობა უძღვნა: ტფილისის ქართული ფილარმონიული საზოგადოების გამგეობას, ღირს მოწაფეთა შემწეობისათვის ტფილ. გუბერნიის თავად აზნაურთა საზოგადოების გამგე კომიტეტს და ყველა იმ კერძო პირთა, რომელთაც ჰონორირება და ზნეობრივად დახმარება აღმოშიწინეს ამ შრომის გამოსაცემად.

ზაქ. პ. ფალიაშვილი.

ქ. ტფილისი

21 დეკემბრისთვე 1909 წ.

чтобы сохранить, по тѣмъ возможности, „фигуры“, помѣщенные въ этихъ местахъ, въ особенности въ „альтѣ“. И увѣренъ, что для всякаго учителя пѣнія это не представитъ особенныхъ затрудненій.

Между прочимъ, сравнительно съ оригиналомъ, я пополнилъ эту литургію добавочными номерами, напр. „Святый Боже“ (Софрона), „Во царствіи Твоемъ“, „Прокимены Воскресные“ 8-ми гласовъ, „Христось Воскресе“ и др. „Мраваль жаміерь“ (Многая лѣта) № 22 я взялъ * гурійскаго распѣва ¹⁾, чтобы дать возможность сравнить его съ карталино-кахетинскимъ напѣвомъ, насколько они отличаются другъ отъ друга какъ мелодическимъ складомъ, такъ и движеніемъ всѣхъ голосовъ, хотя какъ тотъ, такъ и другой грузинскаго распѣва.

Въ заключеніе считаю своимъ пріятнымъ долгомъ выразить глубокую благодарность Правленію Тифлисск. Грузинск. филармоническаго о-ва, Распорядительному Комитету о-ва дворянъ Тифлисской губерніи для содѣйствія нуждающимся въ обученіи и всѣмъ тѣмъ частнымъ лицамъ, которые оказали матеріальную и нравственную поддержку въ дѣлѣ изданія этого труда.

Зах. П. Палиевъ

Тифлисъ

21 Октября 1909 г.

¹⁾ Записано Ф. Коридзе.

¹⁾ Нотებზედ გადაღებული ფ. ქორიძის მიერ.

№	გვერ.
1. ქვერექსი-დიდი და მცირე-კურთხეის სული ჩემი. დიდება და აწ და მსაფლად შობილი.	2
2. სსსუფუველსა შენსა.	5
3. მოკუდათ თავყანი ვსტეთ. უფალა აწსაგნე და სხვა.	9
4. წმიდაო ღმერთო.	10
5. წმიდაო ღმერთო (სოფრონისა).	12
6. ჯვარსა შენსა. რათაღენთა ქრისტეს მეგრ.	13
7. წანდგომება კვირისა, რვა სმა.	15
8. აღლილუია. დიდება შენდა უფალა.	19
9. ქვერექსი - მიწვალბუღთათვის.	20
10. რამელნი ქერუბანთა.	21
11. მოკუმაღლენი. მამასა და ძესა.	25
12. მრწამსი.	26
13. წყალობა მიჰიდობა. წმიდაო, წმიდაო.	31
14. შენ გიგალობთ.	34
15. დიას ანს ჭეშმარიტად.	36
16. მამათ ჩვენს.	40
17. აქედით უფალსა ცათგან. ხარცა ქრისტესი.	42
18. შენ ხარ ვენახი.	43
19. კურთხეულ ანს მომავალი. ნათელა ჭეშმარიტა. აღავსე ზიარ ჩვენი. სსხე- ლითა უფლისათა.	44
20. იუანე სსხელა უფლისა და სხვა. უგეთილმსხუდესი.	47
21. მთავად ქამიერ (კურთხეა).	51
22. ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით.	52

№	გვერ.
1. Ектенія великая и малая. Вла- гослови душа моя. Слава и ныне Единородный.	2
2. Во царствіи твоемъ.	5
3. Приидите поклонимся. Господи, спаси и пр.	9
4. Святый Боже.	10
5. Святый Боже. (Софроніа)	12
6. Кресту твоему поклоняемся. Елицы во Христа.	13
7. Прокимны Воскресимъ 8-миглас.	15
8. Аллилуія по Апостолѣ. Слава те- бѣ Господи. Ектенія.	19
9. Ектенія Заупокойная.	20
10. Херувимская пѣснь.	21
11. Ектенія по Херувимской пѣсни. Отца и Сына.	25
12. Вѣрую.	26
13. Милость мира. Святъ святъ.	31
14. Тебе поемъ.	34
15. Достойно.	36
16. Отче нашъ.	40
17. Хвалите Господа съ небесъ. Тѣло Христово.	42
18. Ты еси лоза истинная.	43
19. Благословенъ грядый. Видѣхомъ святъ. Да исполнятся уста наша. О имени Господни.	44
20. Буди имя Господне и пр. Благо- честивѣйшаго.	47
21. Многая лѣта. (Гурійскаго распѣва).	51
22. Христосъ воскресъ изъ мертвыхъ	52

გაგზავნიან წმ. იოანე ღვთისმეტყველისა. на литургию Св. Иоанна Златоуста

ქანთალა-კახუნი კადრებზე.

ქალთა და პაქთა გუნდების.

გვერდის-ღიღინ და მჭირე

სკუტისებრ სუფთა მემკვიდრებს და

കഴിഞ്ഞ പത്തു വർഷം പൂർണ്ണമായി.

Карталино-кахетинского распева.
Для смешанного хора.

№1. ЕКТЕНИИ-ВЕЛИКАЯ и МАЛАЯ.

БЛАГОСЛОВИ ДУШЕ МОЯ ГОСПОДА,
СЛАВА И НЫНѢ; ЕДИНОРОДНЫЙ.

५३५. तुल्योत्पत्तिः.

 $M_1, M_2, \dots \equiv 0.01$

3. ПАЛІЕВЪ.

Soprani. 1mo 2do.
Alti.

Tenori, imedi

Bassl.

[illegible]

Музыкальный фрагмент из нотного произведения. Видны ноты для голоса и фортепиано. Под нотами присутствует текст на русском языке: "А Го-те спо-ди по ми-нь, луй, луй, луй." Также присутствуют музыкальные обозначения: "rall." (ritardando) и "dim." (diminuendo).

საქართველოს
საგარეო
მინისტროს

p

საქართველოს სული ჩემი უფლისა და უფველი გონების ჩემი

p

Благослови, душе моя Господа, и вся внутренняя моя ими

p

წმინდასა მი-სა, გუ-თხე-უფს ხა-რ შენ უ-ფა-ლად და-დებს მამასა

свято-е Е-го. Бла-го-сло-венъ е-си Го-споди. Сла-ва Отцу

და ძესა, და წმინდასა, სულსა აწ და მანადის და უკუნითი უკუნისამ-დე-ს მი-ს.

и Сыну и Святому Духу и ныне, и присно, и во веки вековъ, аминь.

p *cresc.*

მზად-დოდა შობილი ძე და სი-ღვთისა უკვდავი ა-ნ-ს-კ-ი-ს

p *cresc.*

Единородный Сыне, и Слове Божий безсмертенъ сый, и из-во-ли-

p *cresc.*

თავს ა-ღვს ჩვე-ნა-სა ცნა-ვდა-ბა-სა-თვინ. და სიბრძნისა
-ვყ სპა-სე-ნი-ა ია-შე-გო რა-დი. Во-пло-ти-т-ся

სულისაგან წმადისა და მართამისაგან ქალწულისა უძველესა
отъ Святѣя Богородицы и Приснодѣвы Маріи, непреложно вочеловѣ-

ბნ-ბნ-ბნ და უცნა-რ-ცნა ჩვენ-თვის ქრისტე დამკთა, სიკვდილისა
-ჩი-ვყ-სა, რას-ნი-ყ-სა ჯე Хри-сте Боже смертію

სიკვდილი და ს-თავ-ბა, და ერთა წმადისა სიბრძნისათანა და-
смерть по-пра-в-ყ, е-динъ сый Святѣя Троицы

М. М. ♩ = 92

- დე-ბუღანს, შა-შისადაუაგდად წა-და-ისა სუ-ლი-სა, იკვარსა-ნენ ჩვენ.
 прослав-ляемый От-пу и Свя-то-му Ду-ху, спаси насъ.
 mf

М. М. ♩ = 60
 უ-ფა-ლა შე-გვი-წეს-ლენ. შენ უ-ფა-ლა. ზ-მან.
 Господи по-ми-луй. Те-бѣ Го-спо-ди. А-минь.
 mf

სსუფეველსა შენსა. № 2. ВО ЦАРСТВІИ ТВОЕМЪ.

სა-სუ-ფეველსა შენსა მომასხენენ ჩვენ უფალა, ოდეს მოხვდეთ
 Во Цар-ствіи Твоемъ помини, насъ, Господи, егда приидеши

სუფეველსა შე-ნა-თა. ნე-ტად ივენენ გლახებნა სუ-ლი-თა და. შე-
 во царствіи Твоемъ. Блажени нищии ду-хомъ, я-ко тѣхъ
 ten.

მუშთი ზღს სსსუ ფევე - ღი ტა - თა, ნე - ტაჲ აევნენ შგლავანენ აუღლითა

есть царство не - бе - сно - е. Бла - же - ни плачу - щии,

დაშეთუ აგინი ნუ გეშინის ტეშულ აქმნენ. ნე - ტაჲ ა - ევნენ შშეიდ - ნა

яко тѣх у - тѣ - шат - ся, Бла - же - ни крот - цый я

და - შეთუ შათ დაშევიდრთნ შვე - ყა - ნა ნე - ტაჲ აევნენ

ко тѣх наслѣ - дятъ зем - лю Бла - же - ни

დაშეღთა შიადეს და სწუუროდეს სიშანთღი - სათვის დაშეთუ აგა - ნა

алчу - щии и жажду - щии правды яко тѣх

ten.

გან - სდგნენ. ნე - ტად აუ - ვნენ შა - წყა - ლე - ნი და - მე - თუ ა - გი - ნი

ten.

ნა - сы - тят - ся. Бла - же - ни ми - ло - сти - вий я - ко тий по - ми - ло -

ten.

შე - ა - წყა - ლ - ნენ. ნე ტად აუვნენ შვიდნი გულთა და მე თუ შათ დმეტთა

ვა - ни бу - дуть Бла - же - ни чисти - сердцемъ я - ко тий

ten.

ა - ნა - ლან ნე - ტად აუვნენ მშვიდ - ღა - ბის ჰე - თუ - ლ - ნი და მე -

ten.

Бо - га у - зрятъ, Бла - жени миро - твор - цы, я - ко тий

ten.

თუ აგინა ქედ ღმრთისად ა - წყა - ლ - ნენ. ნე - ტად აუვნენ დევნულნი

сынове Божии на - ре - кут - ся. Бла - же - ни изгнани

სიმაღლისათვის, დაჰყო მათი ზღს სასუფევე - ლა რა - თხ.

правды ради, яко тѣхъ есть цар - ство не - бе - сно - е.

ნეტად იყვნეთ თქვენ, დაეპს გვედღიდან და გვე - ნა - დენ და

Блажени есте, егда поносятъ вамъ, и из - же - нуть, и

სთქვან უაგელი სიტყვან ბო-ნადი თქვენდა მამართ სარ - ნუ - ით

рекутъ всякъ золь глаголь на вы лжу - ще ме -

მ. მ. ♩ = 60.

ნემ-თის. უ-ფა - ლა მე-გვა-წუა-დენ. გა-ნა-დადენ და მზარდულ

не ра - ди. Го - спо-ди по-ми - луй. Ра-дуй - тесь и

ი-ვე-ნა-იო დაჰეთუ სსსუადელი თქვენი დიდ ზღს ც-თა ში-ნს.

ვე-სე-ლი-თესა, ია-კო მზდა ვა-შა მ-ნო-გა ნა-ნე-ბე-სი-ხუ.

მთავრობის თხოვნის შესრულება.

ПРИИДИТЕ ПОКЛОНИМСЯ.

№ 3.

უფალოთ ზღბთუნე კეთილჲ მსხურონი.

ГОСПОДИ, СПАСИ БЛАГОЧЕСТИВЫЯ.

М. М. № 52.

SOPRANI 12

АЛТИ.

Пріи-ди-те по-кло- - - - - ним-ся,

Създаването на света

и при - па - демъ ко Хри - стъ,

Спа - си нас, Господи

Сы - не Бо - жий

mf SOPR. ALTI.

ზღ - - - დგო - ში - ლო მკვდრეთათ.

წმიდათა ში - რის სხ - კვირ - ვე - ლო. } მკა - ლო - ბელო - - -

მე - ა - ხე - ბა - თა ღმერთის შიშო - ბელო - სხ - თა.

mf TENORI 1. 2.

Во - - - скре - си изъ мер - твыхъ,

Во - - - свя - тыхъ ди - венъ сый. } по - ю - - -

Мо - лит - ва - ми Бо - го - ро - ди - цы

mf BASSI.

[illegible]

വർദ്ധനവ് ഇല്ലാത്തതും.

№ 4.

СВЯТЫЙ БОЖЕ.

М. М. № 80.

Святый Бо - же, Святый крѣп -

cresc.

ბოა, წმი - და - თა უფ - და თა, შე -

კიი. Свя - тый без - смерт - ный по -

cresc.

ბოა - წმი - და - თა წმი - და - თა. წმი - და - თა დე - ღო - თა, წმი - და - თა ძე - ღო - თა.

მი - ლუი - ნა - წ. Свя - тый Бо - же, Свя - тый кр - пкий, Свя -

წმი - და - თა უფ - და - თა უფ - და - თა წმი - და - თა ლუი - ნა - წ. და - დე - ღო - თა მამ - სა, და - ძე - სა,

тый без - смер - тный по - ми - луй - на - сь Сла - ва От - цу и Сы -

და წმი - და - თა სუ - ლსა აჲ და მამ - და - თა და უფ - ღო - თა უფ - ღო - თა სუ - ლსა და - ძე - სა.

ну и Свя - то - му Ду - ху, и нын - е, и при - сно, и во в - е - ки в - е - ко - вь А - ми - нь.

♩: 80 *cresc.*

Մձօ - ճօ - օ յձձ - ճօ - օ յձ - ձձօ - ձձ

Свя - тый без - смерт - ный по - ми - луй насъ.

cresc.

№ 5.

Մձօճօտ լձյճտտ (Խաղաղասոճ.)

СВЯТЫЙ БОЖЕ (Софрона.)

М. М. ♩: 58 *cresc.*

pp Մձօ - ճօ - օ լձյճ - տտ Մձօ - ճօ - օ լձօ -

pp Свя - тый Бо - же, Свя - тый крѣ -

pp cresc.

dolce

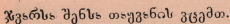
ձ - օճ Մձօ - ճօ - օ յձձ - ճօ -

կիյ, Свя - тый ձօ - смерт.

p օ, յձ - ձձօ - ձձ - ձձ - ձձ

նիյ, по - ми луй насъ.

p

№ 6.

რეზიდენტის ქრისტეს მცხ.

КРЕСТУ ТВОЕМУ ПОКЛОНЯЕМСЯ.

ЕЛИЦЫ ВО ХРИСТА

M. M. ♀ = 76

უკუნისამ - დე - ზ - მან და წმინდისა ადგილისა შენსა უკუნისამ და

во вѣки вѣ - ковъ а - минь. И Святое воскресение Тво -

მ. მ. ო. 54

მფ

ვ - დ - ებთ. ჭვავსა და - დენ - თა ქრის - ტეს მა - ჯნ

შენს და სხვს. მფ

ე - სლ - ვიმъ. Кресту Тво - Е - ли - - цы

ему и т. д. მფ

cresc.

ნათელ გვი - დე - - ბა - ქს და ქრის - ტე შე - გვი -

во Хри - ста кре - стис - - те - ся, во Хри - - ста обле -

cresc.

მალ - ბა - ქს და - - დო - - დე - ო

კო - ს - თე - - ся Ал - - ლი - - ლუ - ი - ია.

f rall

დადგება მამისა და ძესა და წმიდისა სულისა აჲ და

Слава Отцу и Сыну и Святому Духу и ныне и

და უკუნითი უკუნისამ - დე - მინ, და ქრისტე შეგვაძლავს

присно и во вѣки вѣ - ковъ а - минь во Христа одлекостеся

მ. მ. $\text{♩} = 54$

აღღა - ჟ - ი - ბ და - ბ - დენ - თს ქრისტე მა - გრ

алли - лу - и - я. Е - ли - цы

წმინდებები კვირისა რვა სძს. ПРОКИМНЫ ВОСКРЕСНЫЕ 8-ми ГЛАСОВЪ.

№ 7.

ГЛАСЬ 1. სძს პირველი.

მ. მ. $\text{♩} = 60$

იუვენ უფალს წყალობა შენა ჩვენ ზე-და ვა - თან - ცა ჩვენ შენ გე - საფთ.

Буди Господи Милость Твоя на насъ я - коже у - по - ва - жомъ на Тя.

მ.მ. ♩=84. *crese.*

mf ძალე ჩემდას და სხ - ბს - ლა - ბელ ჩემ - დას

mf Крепостью. я и пѣ - ні - е мо - е Го -

mf *crese.*

ლო და ძე - ულა ძე ა - ბა ძს - ტხა - ჰად.

сподь, и быстьмиѣ во спа - се - ні - е.

მ.მ. ♩=84. *p*

უ - ბს - ლაბდეთ ღმერთს ჩვენსს უ - ბს - ლაბ - დეთ,

p Пой.те Бо - гу на - ше.му, пой - те,

p

უ - ბს ლაბდეთ. ძე - უ - ღვე - ს ჩვენსს უ - ბს - ლაბ - დეთ.

Пой - те ца - ре - ви на - ше.му, пой - те.

ჰოთხგანსდღენ სჰქმენა ჰე- ნა უ- ჟბ - ლა,
Яко возвеличишася дѣла Тво-я Го-спо-ди, вся пре-му -

ლო - ჰე ზო - ბნობათ ჰქმენ.
дро-сті - ю со-тво-рилъ е - си.

ჰე ჰე- ზო- ზბ - ზენ ზქმენ.
Ты Го -

ჟბ ლა ზო - ბჰენ ზქმენ, ზბ ზა- ზო- ზბ - ზენ ზქმენ,
споди со-хра- ни- ши ны И со-блю- де- ши ны отъ

ზ - ზო- ჟბ თჳს ლაღჳს ზბ ზო უ - ჰე - ზო - ზბ - ზენ
ро - да се - го и во - звѣс- ти

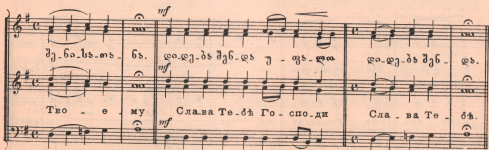
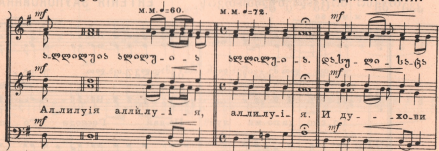
Отче наш, живи до вѣдѣній твоихъ.

მ. მ. ო. 84.
 მფ
 უ - ფე - ძი ძაღვებს სვინს ძა - - სებს, უ - -
 ფ
 Го-сподь крѣ-пость лю-демъ своимъ дастъ, Господь
 მფ
 ფ

ფა - ზე ზ - კუბთხის
ბლა - გო-სლო- ვიჭ ლუ - დი სო-ა მი - რომჭ.

№8. АЛЛИЛУІЯ ПО АПОСТОЛЪ.
СЛАВА ТЕБѢ ГОСПОДИ. ЕКТЕНІЯ.

შეგვიწულები.

ЕКТЕНІЯ СУГУБАЯ.

მ. მ. № 66

უფალო შე - გვი - წულები. უ - ფალო შე - გვი - წულები. უფალო
 Господи по - ми - луй. Го - споди по - ми - луй. Господи

მ. მ. № 66

შეგვიწულები, უფალო შეგვიწულები, უ - ფა - ლო შე - გვი - წუ - ლე - ბი.
 помилуй, Господи помилуй, Го - спо - ди по - ми - луй.

№ 9.

კვერძის მიცვალებულთათვის.

ЕКТЕНІЯ ЗАУПОКОЙНАЯ.

მ. მ. № 80

უ - ფა - ლო შეგვიწულები. მოგვმადლე უფალო. უ - ფა - ლო
 Го - спо - ди по - ми - луй. Подай Господи Го - спо - ди

შეგვიწულები. შენ უფალო. მან.
 по - ми - луй. Тебѣ Господи. А - минь.

№ 10.

ХЕРУВИМСКАЯ ПЕЧАТЬ

M. M. ♪: 50

SOPRANI.

II. *p* *cresc.*

გა - ღაღ - - - ნა - ღა - - - ნა - -

p

ALTI.

И же Хе . . . ру . ви .

Слава, слава, слава тебе, Отечество наше свободное, мы, та же

M.H.E.

Тай

а - - - - -

б - - - - -

HO

TAM

HO od - pa - zu -

EQ

од - па - зу -

Handwritten musical score for "The Bird Song" by J. S. Bach. The score is in G major (one sharp) and 3/8 time. It consists of two staves. The upper staff is for the vocal part, and the lower staff is for the lute accompaniment. The vocal part begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The lute part begins with a bass clef and a key signature of one sharp (F#). The score is divided into three measures. The first measure contains a vocal melody starting on G4 and a lute accompaniment starting on G3. The second measure contains a vocal melody starting on A4 and a lute accompaniment starting on A3. The third measure contains a vocal melody starting on B4 and a lute accompaniment starting on B3. The score is written in a cursive hand with some corrections and annotations.

2903

62

Handwritten musical score for the vocal ensemble "The Song of the Sea" (Песнь о море). The score is for Soprano (SOPR.), Alto (ALTI TEN.), and Bass (BASSI.) parts. It features a key signature of two flats (B-flat and E-flat) and a 4/4 time signature. The tempo is marked "moderato" (mod.) and the dynamics range from piano (p) to mezzo-forte (mf). The lyrics are in Russian: "И живо-тво-ря-". The score is handwritten and includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings.

[illegible]

Музыкальный фрагмент из оперы «Снежная Королева» (The Snow Maiden) на музыку Сергея Прокофьева. Это часть песни «Три сѣя» (Three Sowers). Музыка записана для голоса, фортепиано и basso continuo. В нотации используются динамические обозначения (p, cresc.) и ритмические знаки. Текст песни на русском и церковнославянском языках.

[illegible]

cresc.

на - во - ще,

f *cresc.*

во - е ны - нъ жи -

mf

- тей - ско - е от - ло - жимъ по - пе -

p *rall.*

- че - ни - е.

rall.

M. M. ♩ = 84.

და ვითანცა შე-უ-ფი-სხ უფ-ველ-თს სს, შე-
Я-ко да Ца-ря вѣхъ по-ды мемъ,

წეს-ბეჭელ-სა ან-გელოზთაებო უ-სა-ღა-კად, ძღვნი
ан-гель-ски-ми не ви-ди-мо до-

შემ-წინ-ველთა წეს-თა-სა ზღ-ღო-ღო-ი-ს.
ри-но-си-ма чин-ми Ал-ли-лу-и-я. Ал-ли-

ღო-ო-ს, ზღ-ღო-ღო-ო-ს.
лу-ი-я, ал-ли-лу-и-я.
dolce

ной песни. 26
А.
941363-11

 $\lambda = 0.05$
$$M \quad M \quad \bullet = SO_2$$
 $d = 50.$
$$d = 50.$$

მრწამს ე-თა ღმერთი მ-მს, ყოვლისა მკურანბული, შემოქმედი

Вѣ - ру - ю, во единого Бога Отца вседержителя,

ცათა და ქვეყნისა, ხა - ლულ - თხ უა - ჰელ - თხ და ბ - და

Творца небу и земли, ви - ди - мымъ же всемъ и не -

ხა - ლულ - თხ. და ერთი უფალი იესო ქრისტი, ძე ღმრთისა მთლად

ви - ди - мымъ. И во единого Господа Иисуса Христа, Сына

მო-ბილი, მამისაგან მო ბილი უწინაჲს ყოველთა სუ-გე - ნე - თხ,

Божія, Единороднаго, иже отъ Отца рожденнаго прежде всѣхъ вѣкъ.

16135920

|| 23

48
49

|| 38 ||

||: G: ||

P.

p

43

4.8

სულისკან წმადის და მადამისკან ქალწულის, და გან - კან

отъ Духа Свята и Маріи Дѣвы. и во - че - ло -

ten. დაჯვანს ეც - ვა ჩვერთვის ზანტოელისა ზილტესზე და

ნ. ten. ვე - ჩნა - სა, распята - го же за ны при Понтіѣстемъ Пилатѣ и

იწრა, და დაეფლა. და აღდგა მესამეს დღეს, მსგავსად წუ რილისა,

страдавшии погребенна, и воскресшаго въ третій день по пи - са - ні - емъ,

და ა - მადლდა ზეცად, და მუდამადე ანს მანჯვე - ნათ მს - მა - ს

и восшедшаго на небеса и сѣдящаго о - де - сну - ю От - ца,

მადრიგალი
სიხარბოთი

და კვლავად მომხილელ ზნის დადებით განსჯად ცხოველთა და მკვდართა,
и паки грядущаго со славою судити живымъ и мер - твымъ,

cresc.
წამლისას სუფიქსისა ზნა ზნისდა-სასწრულ. და სულა წმინდა უფება და
Егоже царствіюне бу - детьконца. И въ Духа святаго, Господа,
cresc.

ცხოველს მკათაველი, წმინდა მამა-სა - გან გა მკ-ვალს, მს - მისათნა
животворящаго, Иже отъ Отца ис - хо - дя - ща - го. И - же

და მისათნა თაყვანის იტყუების და იდიდების, წმინდა იტყუად
со Отцемъ и Сыномъ споклоняема и славима,

წყებათბჱ მშვიდობა.

წმირათ წმირათ.

№ 13.

МИЛОСТЬ МИРА.

СВЯТЪ СВЯТЪ

მ. მ. ♩ = 80.

წყებათბჱ მშვიდობა - ბჱ მჱ-სა - წა - ვი მჱ - ბა - სს.

Милостью - ра, жер - тву хва - ле - ни. я.

და სუ-ღა - სს - წს მჱ-სა - სს - თს - სს. გუგუესუფლის მამადო.

И со ду - хомъ Твоимъ. Има. мы ко Го. споду.

ღანსანს და მანთელთს ეყვ - ბას გჱ - მს მს. მა - სს და ძას

Достойно и праведно есть по. кла. няться, От. цу и Сыну

და წმირა - სს სუ - ღა - სს, სს-მჱ-ბასუფლის სუ-ბა - სს

и Свято - му Ду - ху Трои - цѣ еди. но - су - щии

и не - рав - дѣль -

Музыкальный фрагмент из оперы «Възвѣщаніе» А. С. Аронова. Это музыка для трех голосов: сопрано (S.), альт (A.) и бас (B.). Музыка написана в G-мажоре (один диэз) и 4/4 такта. Темп обозначен «p» (пиано). В начале фрагмента есть динамическое усиление (crescendo), а в конце — динамическое ослабление (decrescendo). В конце фрагмента есть текст: «Възвѣщаніе».

М. М. ♩ = 72.

Святъ, Святъ, Святъ Господь Саваофъ,

Сла - вь - ве - ли - чав - ый

ис - пол - нь

не - бо и зем - ля

ис - пол - нь

сла - вы Тво - е -

ис - пол - нь

cresc.

о́з, о - бз - бз мз - лзлз - оз мо - бз, юж - оз - уж - оз

я; О - сан - на въвыш - нихъ, бла - го - сло -

cresc.

мо - мз - мз - лз о - бз - бж - лз - оз ю - юж - лз - оз, о - бз - бз мз - лзлз - оз

- венъ грядый во и - мя Го - спод - не, О - сан - на

М. М. $\text{♩} = 80$

cresc.

мо -

въвыш -

cresc.

p

бз. з - до б.

нихъ. А - минь.

p

M. M. ♪ = 80

A musical score for the song "The Rose Tree". The score is written for three parts: Soprano (S), Alto (A), and Bass (B). The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 4/4. The music is in common time. The Soprano part begins with a vocal line, followed by a piano accompaniment. The Alto and Bass parts provide harmonic support. The score includes dynamic markings such as *cresc.* (crescendo) and *p* (piano). The lyrics "The Rose Tree" are written below the vocal lines.

Музыкальный фрагмент из оперы «Меня зовут» (Меня зовут) А. Варшавского. Музыкальная запись для сопрано, альты и тенора. Включены ноты и русские тексты: «Меня зовут Маша.»

შენ გოგალათ. № 14. ТЕБЕ ПОЕМЪ.

$$M, M, \mathcal{J} = 50$$
[illegible]

სიგვით, ძეგ
გმად - ღმადთ,
- გო - - - სლო-ვიმъ. Те - - бе бла - го - -

ფად - - - - - ღმად,
- - - - - და - რიმъ, Го - - - - - სპო - დი,

მ.მ. ♩ = 66
ფად-გვად - ღმადთ, ღმადთა
И мо - лим - ти - ся Бо - - - - - же
ნაშъ, Бо - - - - - же

ნაშъ, Бо - - - - - же
ნაშъ.

Meno. $\text{♩} = 52$.

rall. *f*

დჳთის სს. სს. მსა - ლა - სს დჳთის მჳა - ჳელ -

рожд. шу. ю, су. шу. ю Бо. го. ро.

rall.

f

სს, ძს - - - ლა - ბით ჳს - ღა - დჳბ-დჳთ.

- - - - - დი - ცუ Тя ве - ли - ча - емъ

М.М. $\text{♩} = 80$.

mf

ჳა-ჳელ-თს ღბ ჳაჳ-ლა - სს

mf

И всѣхъ к

mf

p

mf p *ten.*

მამათ ჩვენთ, დამოღა ხან ცბოთ ში - ნს; წმიდათ იუვენ სა. ხე -

mf p *ten.*

От - че нашъ, иже еси на небесахъ! да святи тся и - мя Тво.

mf p *ten.*

ღი შე - ნი; ძო - გე - დინ სუ - თე - ვა შე - ნი; იუვენ ნება შენი ვითანცა ცბოთ

е да при - и - деть царстві - е Тво - е, Да будетъ воля Твоя, яко на

ten.

შინა ვგუენ ქვეყანა - სა ხე - ღს; ზედა ჩვე - ნი ხან - სო - ბა - სა მო - შეც

небеси, и на зем - ли. Хлѣбъ нашъ на сущ - ный даждь

ten.

ჩვენ დღეს; და მო - შიგვეენ ჩვენ თანხანადებნი ჩვენი, ვითანცა ჩვენც

намъ днесь, и о - стави намъ долги наша, якоже и мы

მშვენიერებათა თანამდებობა მასწავლებელთა; და ნუ შე-ძი-ყვანებ წევნ

оставляемъ дол - жни-комъ на - шимъ, и не ве-ди-насъ во ис -

განსაყდელ-სა, ზ - და - შედ მის-სენ წევნ ბო-გო-ცა - ს - გან.

ку-ше - н - е, но из - ба - ви-насъ отъ лу-ка - ва-го.

მ.მ. ♩ = 72. მ.მ. ♩ = 66.

და ნუ - ღო - ს - წა შე-ნა-სათ-ნა. ზ - - - - - მინ.

И ду - хо-ви Тво - о - му. А - - - - - минь.

♩ = 66. *rall. dim.*

შენ - - - - - უ - - - - - ღო-გ.

შენ - - - - - მინ.

Те - - - - - ცხ. Го - - - - - спо - დი.

А - - - - - მი-ნь.

rall. dim.

მ. მ. $\text{♩} = 88$.

mf ურთხანს წმი - და, ურთხანს უ - თა - ღა - ი - ჯ - სთა ქრანს - თუ.

mf Е - динъ Святъ, е - динъ Го - сподъ І - и - сусъ Хри - стосъ,

mf

cresc.

სა - და - დე - ბე - ღაღღეთისა მს - ძა - სს;

во сла - ву Бо - га От - ца

cresc.

f მს - ძა - სს.

f А -

f მი - ნი - ლს.

ჰქედით უფალსა ცხათგან.

№17.

ХВАЛИТЕ ГОСПОДА СЪ НЕБЕСЪ.

სადაცა ქრისტესი.

ТѢЛО ХРИСТОВО.

მ. მ. $\text{♩} = 52$.

p ჰ - ქედით უფალსა ცხათგან, ჰ - ქედით მსაღვლელსა მს -

p

Хвалите Го - спо - да съ не - бесъ, хва - ли - те Е - го въ выш.

p

cresc.

სს, ზღ - ლა - ღუ - ი - ს, ზღ - ლა - ღუ - ი - ს, ზღ - ლა - ღუ - ი - ს

нихъ Ал - ли - лу - і - я, ал - ли - лу - і - я Ал - ли - лу - і - я.

cresc.

♩ = 88.

ხარცე ქრისტე სი ში - ღოთ, დაუმდებ - ბა - ს წეს - დო სი ბე - ში

p ტა - ლო ზრის - თო პრ - ი - მი - თე ის - თო - ჩი - ნი - კა ბე - ა - სმ - რ - ტა - გო

cresc.

ვი - ბა - ლოთ, ზღ - ლი - ლუ - ი - ბ, ზღ - ლი - ლუ - ი - ბ, ზღ - ლი - ლუ - ი - ბ.

ვკუ - სი - თე, ალ - ლი - ლუ - ი - ა ალ - ლი - ლუ - ი - ა ალ - ლი - ლუ - ი - ა.

cresc.

შენ ხარ ვენახი. ¹⁾ №18. ТЫ ЕСИ ЛОЗА ИСТИННАЯ. ¹⁾

მ.მ. 2-50.
pp dolce

1. შენ ხარ ვე - ნა - ხი სს ლაზ - ეშ -

2. ხარ ხა ვე - თა - ღი ე - ლეშ ში - ნს

3. ზღ - ვს სუ - ნე - ღი, სს - ში - თე - სს

4. დეშ - თმან შე - ცამ - კო, ვერ - ვი - ნს ცუდს

cresc.

ვე - ბუ - ღი, 5. და თს ვით თვა -

ნე - ბუ - ღი, 6. და თს ვით თვა -

ში - სუ - ღი, 7. და თს ვით თვა -

ქე - ბუ - ღი, 8. და თს ვით თვა -

¹⁾ეს საგლობელი შეადგენს განსაკუთრებულებას ¹⁾Пѣнопѣние это составляет особен-
 ჯანთული მკაცრისაგან. ность Грузинской (Иверской) церкви.

სათ ვყე ხარ (და) გა-ბრწყინ-ვე-ბო-ღი
სათ ვყე ხარ და ვა-ბრწყინ-ვე-ბო-ღი.

mf *p* *rall. et. dim.*

№ 19.

კურთხეულ ზნს მოძევალი და სსვს.

БЛАГОСЛОВЕНЪ ГРЯДЫЙ И ПРОЧ.

ნათელი ჭეშმარიტი.

ВИДѢХОМЪ СВѢТЪ.

აღვსე ჰიბი ჩვენი.

ДА ИСПОЛНЯТСЯ УСТА НАША.

სასედიოთ უფლისათ.

О ИМЕНИ ГОСПОДНИ.

კურთხეულ ზნს მოძევალი სხედიოთ უფლი-სა-თა, დედა-თა
Благословенъ грядый во имя Го-спод-не,

p *f*

უ-ფა-ლი და გა-ბა-გაინ-და ჩვენ. ნა-თელი ჭეშმარიტი ვი-ნი-ღოთ,
Богъ Гос-подь и я-ви-ся намъ. Ви-дѣ- - - хомъ СВѢТЪ ИСТИННЫЙ

p *f* *ten.*

ვე-ც-თ სუ-ლია მო-ვი-ღოთ, ვა-გოთ სანწმუნოებს ჭეშმარიტი
Прія-хомъ ду-ха не-бес-на-го о-брътохомъ вѣру истинную,

p

განუყოფელს სხმებას თაყუანის ვცემთ, და - თა გვბრუნებს ჩვენ.

не раздѣльный Троица поклоня-емся Та бо насъ спа-сла есть.

p და მან. *p* დაღვსე ღირა ჩვენი ქებითა შენითა *ten.* უ-ფაღო, *ten.* დათა უ-ღბ-

А-минь. Да исполнятся уста наша хваления Твоего Гос-по-ди Я-ко да

ღობ-ღეთ და-ღე-ბა-სა შენ-სა, *p* და-შეთ დას მკვენ ჩვენ ზიადებად

по-емъ сла-ву Тво-ю, *p* я-ко сподобилъ еси насъ при-

წმიდათა შენ-თა სხმდნითა, უკვდავთა და ცხაველს შეუყოფელთა

частитися, святымъ твоимъ божественнымъ, безсмертнымъ и живо -

ten.
სა-ო-ფე-ლი-თხ,
დღე-მად-ხენ ზე-სა-ფე-ლი-თხ,
ten.
თო-რ-ი-მამ-თხ,
სო-ბლუ-დი ნა-სა-ფე-ლი-თხ,
ten.
თო-რ-ი-მამ-თხ,
სო-ბლუ-დი ნა-სა-ფე-ლი-თხ,

тво - ря-щимъ тай - намъ: со-блю-ди насъ во Тво-ей свя-ты - ни

mf
უ-ფე-ლი-თხ დღე-სა-ფე-ლი-თხ,
უ-ფე-ლი-თხ დღე-სა-ფე-ლი-თხ,
mf
უ-ფე-ლი-თხ დღე-სა-ფე-ლი-თხ,
უ-ფე-ლი-თხ დღე-სა-ფე-ლი-თხ,
mf
უ-ფე-ლი-თხ დღე-სა-ფე-ლი-თხ,
უ-ფე-ლი-თხ დღე-სა-ფე-ლი-თხ,

весь день по-у-ча-ти-ся прав-дѣ Тво-ей.

მ. მ. ჯ. 92.
f
ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა,
ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა,
f
ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა,
ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა ა-ლი-ლუ-ი-ა,

Ал-ли-лу-и-а ал-ли-лу-и-а ал-ли-лу-и-а.

mf
სა-ფე-ლი-თხ უ-ფე-ლი-თხ,
უ-ფე-ლი-თხ უ-ფე-ლი-თხ,
mf
სა-ფე-ლი-თხ უ-ფე-ლი-თხ,
უ-ფე-ლი-თხ უ-ფე-ლი-თხ,
mf
სა-ფე-ლი-თხ უ-ფე-ლი-თხ,
უ-ფე-ლი-თხ უ-ფე-ლი-თხ,

О и-ме-ни Гос-под-ни, Гос-по-ди по-ми-луй.

იყუენ სხელი უფლის კურთხეულ დასსა.

БУДИ ИМЯ ГОСПОДНЕ И ПРОЧ.

უკეთილმსურესი.

БЛАГОЧЕСТИВѢЙШАГО.

ს - მან. ი - უენ სხელი უფლის კურთხეულ ზიენითგან და

А - минь. Бу - ди имя Господне благословенно отнынь

1. 2. მ. მ. ჯ. 98.

უ-კუ-ნო-სამ-დე. უ-კუ-ნო-სამ-დე. ი-უენ სხ-ელი უ-ფლის

и до вѣ - ка. и до вѣ - ка, Бу-ди и-мя Господне бла.

გუ-ნო-სამ-დე ს - მან-გ-ად-გან და უ-კუ-ნო სამ-დე.

го - сло-вен - но от - ны - и и до вѣ - ка.

ს - მან. დ - ებს მამსა და ძესა და წმიდსა სულისა აჲ და მანადის

А - минь. Сла - ва Отцу, и Сыну, и Святому Духу, и нмиъ

და უკუნითი უკუნიასმ-დე ა - მან უ - ფაღო შებენა ღმრთისა

и присно и во вѣки вѣ.ковъ а - минь. Го - споди помилуй, Господи

შეკვიწებულენ, უფაღო შეკვიწებ-ღენ. მამ-ა წმ-ა და-ა გვბ - გურ-თხე.

помилуй, Господи по-ми-луй. Бла-го - сло - ви.

მ. მ. ♩ = 92.

ა - მან. უ - კეთილმსახურესი და უთვით მშენებელესი დიდა

А - минь. Бла - гочестивѣйшаго Самодержавнѣйшаго,

ხელმწიფე ჩვენი აშუაგტარი ნიკოლოზო ჯეკსანდრეს ძე

Великаго Государя нашего Императора НИКОЛАЯ АЛЕКСАН

მე - ზე - თადე მად - წმე - ნე ხელმ - წი - თუ გესანება

Е - го Бла - го - вѣр - на - го Го - су - даря Цесаревича и

მთავარი ლექსი ნიკოლაევის ძე და სრულად მშეყობა სხელი მე - ლი,

Великаго князя Алексія Николаевича и весь цар - ству - ющій домъ.

p *ten.*
უ - წმადესი და უმბთებულესი სი - ნა - დი, და დიდი უფალი

p *ten.*
Свя тѣйшій Правительству - щій Си - нодъ, и Господина

p *ten.*

ჩვენი ძადად უკლად უსამდელოესი (სხელი) მთა - ვარ

нашего Высокопреосвященнѣйшаго (и мст) Ар - хи

f *rall.*

Гос-по-ди со-хра-ни на-ми-о-га-я лѣ-та.

МНОГАЯ ЛѢТА. (Гурійскаго распѣва.)

М. М. ♩ = 72.

მწა - ვანო ქა - ძო - ვა, მწა - ვანო ქა - ძო - ვა

Мно - гая ле - та. мно - - гая ле - та

მის ვალ მის ვალ
Мис - га - я лѣ - та.

ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით. №22. ХРИСТОСЪ ВОСКРЕСЕ ИЗЪ МЕРТВЫХЪ.

მ.მ. №170

ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით, სიკვდილისა სიკვდი - ლისა
Христосъ во-скре-се изъ мер-твыхъ, смертію

და მტრებს ეუფლა და სი. ფლ - ვე ბის შა-ნა-თა ცხად - გებას
смерть по - правъ, и су - щимъ во гробѣхъ животь

მამა-ჩემო. ქრისტე აღსდგა მკვდრეთით, ღა.
და რომავთ Христосъ во-скре-се изъ мер-твыхъ ვავთ.
1. 2. 3.

ნ. 171/146

ტფილისის ქართული ფილარმონიული საზოგადოების გამოცემული

- გაბ. კ. ფალიშვილი. № 1. მრავალ ფამიერ; გოსნის აკაკი წერეთლის 50 წლის იუბილე გამო ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის ფორტეპიანოს აკომპანემენტით. ფასი . . . 30 ჯ
- მისივე № 2. ორი ქართული რომანსი: ა) ნანა შვილო ფასი . . . 40 ჯ
ბ) ახალ აღნაგო სულო. ფასი . . . 40 ჯ
- მისივე № 3. ქართული საეკლესიო სავალმოდლები (ქართლ-კახური სლო) წმ. იოანე ოპროპირის წირვის წესისა ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის ფასი . . . 1 მ. 25 ჯ
- მისივე № 4. რვა ქართული სახალხო სიმღერა ქალთა და ვაჟთა გუნდისათვის ფორტეპიანოს აკომპანემენტით ფასი . . . 1 მ.
- მისივე № 5. ქართული სახალხო სიმღერების კრებული (იმერული, გურული, რაჭული, სვანური და ქართლ-კახური), ფონოგრაფის შემწეობით ჩაწერილი ფასი . . . 1 მ. 50 ჯ

იყიდება, — პეტერბურგის, მოსკოვის, ვარშავის, კიევის, ხარკოვის, ოდესის და ტფილისის ყველა საბუღალრო მაღაზიებში.

საწყოები ამ გამოცემისა; ტფილისის ქართული-ფილარმონიული საზოგადოების სამსახურ სეოლა.

ИЗДАНИЯ ТИФЛИССКАГО ГРУЗИНСКАГО ФИЛАРМОНИЧЕСКАГО ОБЩЕСТВА

3. П. Палиевъ. № 1. „Мраваль жаміерь“ (Многая лѣта)—Изд. къ 50-лѣтнему юбилею грузинскаго поэта кн. Акакія Церетели для смѣшаннаго хора съ фортепіано. Цѣна . . . 30 к.
- его-же № 2. Два грузинскихъ романа: а) Колыбельная пѣсня Ц. 40 к.
б). Юной полюбивъ душою. Ц. . . 40 к.
- его-же № 3. Грузинскія церковныя пѣснопѣнія Карталино-кахетинскаго распѣва на литургію св. Іоанна Златоуста для смѣшан. хора Ц. . . 1 р. 25 к.
- его-же № 4. Восемь грузинскихъ народныхъ пѣсень для смѣшаннаго хора съ фортепіано. Ц. . . 1 р.
- его-же № 5. Сборникъ грузинскихъ народныхъ пѣсень (Имеретинскія, Гурійскія, Рачинскія, Сванскія и Карталино-Кахетинскія) въ народной гармонизаціи, записанныя фонографомъ. Ц. . . 1 р. 50 к.

Продаются въ музыкальныхъ магазинахъ:

Петербурга, Москвы, Варшавы, Кіева, Харькова Одессы и Тифлиса.

Складъ изданія въ Тифлисѣ—Музыкальная школа Тифлискаго Грузинск. филармоническаго Общества.